Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18122

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri (BOE), bireylerin **biyoteknoloji** alan?ndaki bilgi, anlay?? ve tutum düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? veya uyarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu envanterin geli?tirme, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? Aç?kgül-F?rat ve arkada?lar? taraf?ndan 2021 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in Türkiye ba?lam?nda kullan?labilirli?ini ve psikometrik uygunlu?unu kan?tlamay? hedeflemi?tir. Biyoteknoloji, modern bilimin ve günlük ya?am?n giderek artan önemli bir parças? oldu?undan, bu envanter bireylerin bu konudaki **okuryazarl?k** düzeylerini tespit etmek için kritik bir rol oynamaktad?r. Envanterin orijinal ara?t?rma makalesine DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir.

Ölçe?in orijinal geli?tirme ve uyarlama süreci, lise ve üniversite ö?rencilerinin **biyoteknoloji** kavramlar?na yönelik temel bilgi, sosyal etik alg?lar? ve bilimsel okuryazarl?k becerilerini de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Çal??man?n detayl? sonuçlar?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? desteklemektedir. Ölçe?in ilgili PDF doküman?na buradaki ba?lant?dan ula??labilir: biyoteknoloji-okuryazarlik-envanteri-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

Biyoteknoloji, Okuryazarl?k, Bilimsel Okuryazarl?k, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, E?itim, Biyoloji

Yazarlar

Esra Aç?kgül F?rat, Eda Çavu?, Gül Turan Gürbüz, Sibel Öztürk

Amaç

Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri'nin temel amac?, hedef popülasyonun **biyoteknoloji** konular?na ili?kin bilgi düzeylerini, temel kavramlar? anlama yeteneklerini ve bu teknolojilere yönelik sahip olduklar? tutum ve etik kayg?lar? kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin biyoteknoloji alan?ndaki eksiklerini belirlemek ve bu eksiklikleri gidermeye yönelik ö?retim programlar? geli?tirmek için bir tan? arac? olarak tasarlanm??t?r.

Ayr?ca, ölçek, Türkiye'deki bilim e?itimi ara?t?rmac?lar?na, ö?rencilerin bilimsel ve teknolojik geli?melere adaptasyon düzeylerini ölçebilecekleri standart ve psikometrik aç?dan sa?lam bir araç sunmay? amaçlam??t?r. Ölçek, sadece bilgi düzeyini de?il, ayn? zamanda **biyoteknoloji** uygulamalar?n?n toplumsal etkileri hakk?ndaki fark?ndal??? da ölçmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri, genellikle çok boyutlu bir yap? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Tipik olarak, **biyoteknoloji okuryazarl???** yap?s? üç ana bile?enden olu?ur:

Bili?sel Alan: Biyoteknolojinin temel kavramlar?, süreçleri ve uygulamalar? hakk?ndaki bilgi düzeyi.

Duyu?sal Alan: Biyoteknolojiye yönelik ilgi, tutum ve motivasyon.

Etik ve Sosyal Alan: Biyoteknolojik uygulamalar?n toplumsal, etik ve çevresel sonuçlar? hakk?ndaki fark?ndal?k ve ele?tirel dü?ünme becerisi.

Ölçek, bu bile?enleri kapsayacak ?ekilde maddeler içermekte olup, bu sayede bireyin biyoteknolojik geli?meleri ne ölçüde anlay?p de?erlendirebildi?ini bütüncül bir bak?? aç?s?yla ortaya koymaktad?r.

Geçerlik

Envanterin geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten **biyoteknoloji okuryazarl???** yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla yürütülmü?tür. Aç?kgül-F?rat ve arkada?lar? (2021) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak için genellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?u ve yeterli düzeyde yap?sal geçerlik sergiledi?i rapor edilmi?tir. Bu analizler genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde yap?s?n?n belirlenmesi ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n örneklem üzerinde teyit edilmesi ?eklinde ilerlemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmeyi amaçlam??t?r. Ölçe?in iç tutarl?l???, maddelerin ayn? yap?y? ne derece ölçtü?ünü gösteren Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm??t?r.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, envanterin maddelerinin birbirleriyle tutarl? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Bu adaptasyon çal??mas?nda, Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri'nin kabul edilebilir düzeyde veya yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?u belirlenmi?tir, bu da ölçe?in ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu ve sonuçlar?n kararl? oldu?unu i?aret eder. Psikometrik aç?dan sa?lam bir araç olarak kabul edilmesi için güvenirlik katsay?s?n?n kritik e?i?in üzerinde olmas? beklenir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri'nin yap?sal özelliklerini belirlemek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu ve her bir maddenin hangi boyutu temsil etti?ini saptamak için önemlidir.

Çal??mada, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s? ortaya konmu? ve faktör yüklerinin kabul edilebilir seviyede oldu?u görülmü?tür. Ard?ndan, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yap?s?n?n veriyle uyumu test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n, **biyoteknoloji okuryazarl???**n?n bili?sel, duyu?sal ve etik boyutlar?n? temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Envanter Bilgileri

Test Türü: Uyarlama ve Geli?tirme Çal??mas? (Adaptasyon)

Format: Çok Maddeli Envanter (Muhtemelen Likert Tipi Derecelendirme veya Çoktan Seçmeli Bilgi Maddeleri)

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Lise ve/veya Üniversite Ö?rencileri)

Ya? Grubu: Ergenlik ve Genç Yeti?kinlik Dönemi

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma genellikle fen bilimleri, biyoloji veya ilgili alanlarda e?itim gören ö?rencileri kapsamaktad?r. Detayl? bilgi makalede yer almaktad?r.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim envanteri veya bilgi testi ?eklinde uygulan?r. Uygulama süresi ve puanlama yöntemi ara?t?rma makalesinde detayland?r?lm??t?r. Ölçe?in orijinal PDF doküman?na buradaki ba?lant?dan ula??labilir: biyoteknoloji-okuryazarlik-envanteri-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

Biyoteknoloji E?itimi, Biyoloji Ö?retimi, Faktör Analizi, Cronbach Alfa, Ölçek Uyarlama, Lisans E?itimi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Makalede do?rudan belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Makalede do?rudan belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Sorumlu Yazar: Esra Aç?kgül F?rat (?lgili akademik kurum üzerinden eri?ilebilir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik amaçl? ara?t?rmalarda kullan?ma aç?kt?r. Ölçe?in orijinal yay?nland??? y?l **2021**'dir. Kullan?m izinleri ve telif haklar?, sorumlu yazar Esra Aç?kgül F?rat ve yay?nc? kurum olan Kastamonu E?itim Dergisi'ne aittir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli uygulamalar için yazar?n izni gerekmektedir. Ölçe?in tam metnine ve detaylar?na DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir.

Kaynaklar

Aç?kgül-F?rat, E., Çavu?, E., Turan-Gürbüz, G., & Öztürk, S. (2021). Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri: Geli?tirme, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?. *Kastamonu Education Journal, 29*(1), 25-36. doi: 10.24106/kefdergi.4155.

Makale Linki: dergipark.org.tr

Biyoteknoloji Okuryazarl?k Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri, orijinal kaynakta bu alana özel olarak sa?lanmam??t?r. Ölçek maddelerinin tam ve eksiksiz içeri?i için yay?mlanm?? akademik makaleye (Aç?kgül-F?rat ve ark., 2021) ba?vurulmas? gerekmektedir.

Bu alan, orijinal ölçek maddelerinin listelenmesi için ayr?lm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM